

بهاری کی رسد از راه

نام دانش‌آموز: _____

زندگی پرداز: سرزنده کننده، شاداب کننده، حیات بخش	*تبسم: لبخند زدن
دل سردی: افسردگی، ناامیدی	سبز شدن: تر و تازه شدن، شاداب شدن
چشمه سار: سرچشمه، زمینی که در آن چشمه بسیار باشد	شور: اشتیاق، میل و رغبت
شوق: هیجان، غوغا	شکوفایی: شکفته شدن، پیشرفت
حسرت: افسوس خوردن، پشیمانی	انتقال: جا به جایی
تقریباً: حدوداً، کم و بیش، نزدیک به	فراز و فرود: بلندی و پستی، سربالایی و سرازیری
وابستگی: به کسی نیازمند بودن، علاقه، پیوستگی	*استقلال: به آزادی کاری کردن، وابسته نبودن
رؤیا: آنچه در خواب بینند، کنایه از چیزی دوست داشتنی، آرزویی که تحقق آن نامعلوم است	دلخوری: رنجیدگی، آزردهی خاطر
جویبار: جوی بزرگی که از جوی‌های کوچک تشکیل شده باشد	باصفا: پاک
*زال: صاف، گوارا	کیمیا: در باور قدامت‌آیه فرضی که به وسیله‌ی آن می‌توان هر فلز پست مانند مس را تبدیل به طلا کرد، اکسیر، هرچیز نادر و کمیاب و دست نیافتنی
جلوه: آشکار کردن، خود را نشان دادن، نمایش	علاق: ج علاقه، دلبستگی‌ها، وابستگی‌ها
سرشار: پُر، انباشته	*اندرز: پند، نصیحت
چالاک: چابکی، فرزی، زرنگی	*تأمل: اندیشه کردن، فکر کردن
تفکر: فکر کردن	*بصیرت: آگاهی، بینش
آراستگی: آراسته بودن، دارای فضایل و کمالات بودن، زیبا بودن	مهارت: استادی، ماهر بودن در کاری
دلنشین: خوشایند، پسندیده، دلچسب	کردار: رفتار، کار، عمل

چهارپاره / محمدجواد محبت

روشن و گرم و زندگی پرداز / آسمان مثل یک تبسم شد

معنی آسمان، مانند لبخندی، روشن و گرم و زندگی بخش شد. (آسمان صاف شد)

آرایه‌های ادبی تشبیه: کل بیت (مشبه: آسمان، ادات تشبیه: مثل، مشبه به: یک تبسم، وجه شبه: روشن و گرم و زندگی پرداز) /

تشخیص: لبخند زدن آسمان / تناسب (مراعات النظیر): روشن و گرم / قافیه: «تبسم» / ردیف: «شد»

یادداشت

هر چه سرما و هر چه دل سردی / پر زد آهسته از نظر گم شد

معنی هر چه سرما و هر چه غم و ناامیدی بود، [مانند پرنده‌ای] پرواز کرد و از نگاه‌ها پنهان شد.

آرایه‌های ادبی کنایه: دل سردی کنایه از ناامیدی - از نظر گم شدن کنایه از ناپدید شدن، تمام شدن / قافیه: «گم» / ردیف: «شد»

یادداشت

با نسیمی که زندگی در اوست / باز چشم جوانه‌ای وا شد

معنی با [آوزش] نسیم زندگی بخش، دوباره جوانه و سبزه‌ای سر از خاک بیرون آوردند.

آرایه‌های ادبی کنایه: وا شدن جوانه کنایه از گل شدن غنچه / تشخیص: چشم داشتن جوانه و باز شدن چشمش / قافیه: «وا» / ردیف:

«شد»

یادداشت

بر درختی، شکوفه‌ای خندید / در کتابی، بهار، معنا شد

معنی بر شاخه درختی شکوفه‌ای جوانه زد و در کتاب طبیعت، برگ تازه‌ای ورق خورد و کلمه [بهار تعریف شد. (فصل بهار آمد)

آرایه‌های ادبی تشخیص: خندیدن شکوفه / مراعات النظیر: درخت، شکوفه و بهار / قافیه: «معنا» / ردیف: «شد»

یادداشت

با بهاری که می‌رسد از راه / سبز شو، تازه شو، بهاری شو

معنی [تو نیز] همراه با بهاری که در راه است، شاداب و تازه و بهاری شو. (خودت را تغییر بده)

آرایه‌های ادبی تشخیص: بهار از راه می‌رسد / تکرار: کلمه «شو» در مصراع دوم / مراعات النظیر: سبز و تازه و بهاری / قافیه: «بهاری»

/ ردیف: «شو»

یادداشت

مثل یک شاخه گل، جوانه بزن / مثل یک چشمه سار، جاری شو

معنی مانند یک شاخه گل، جوانه بزن و رشد کن و مانند یک سرچشمه، تلاش کن و در حرکت باش.

آرایه و کلمات ادبی تشبیه: [تو] مثل یک شاخه گل جوانه بزن - [تو] مثل یک چشمه سار جاری شو / مراعات نظیر: شاخه و گل و جوانه / قافیه: «جاری» / ردیف: «شو»

یادداشت

زندگی بر تو می زند لبخند / هست وقت شکفتنت امروز

معنی زندگی به تو لبخند می زند (به تو روی آورده و فرصت داده است) [و به تو می گوید که] اکنون هنگام شکوفایی و تازه شدن توست.

آرایه و کلمات ادبی تشخیص: لبخند زدن زندگی / کنایه: مصراع دوم کنایه از شادابی و تلاش / قافیه: «شکفتنت» / ردیف: «امروز»

یادداشت

بهتر از هر چه هست در دنیا / با خدا راز گفتنت امروز

معنی اکنون، در این دنیا، بهترین چیز برای تو، عبادت و راز و نیاز با خداوند است. (رشد معنوی)

آرایه و کلمات ادبی قافیه: «گفتنت» / ردیف: «امروز»

یادداشت

تاریخ ادبیات

محمد جواد محبت (معاصر)

متولد کرمانشاه، از معلمان شاعر و اهل قلم است. «رگبار کلمات» «کوچه باغ آسمان» «با بال این پرنده سفر کن» از آثار اوست.